

Etterlyste tvil

Med lobotomien som eksempel viste forskningsministeren betydningen av å ha et kritisk blikk på vitenskapen.

PUBLISERT 5. desember 2011

I anledning Vitenskapsåret 2011 inviterte Kunnskapsdepartementet i november til konferansen «Kan vi stole på vitenskap?» der det ble satt søkelys på forholdet mellom vitenskap og politikk.

Statsråd Tora Aasland kalte vitenskapen er den viktigste antiautoritære virksomheten vi har.

– Samtidig er den en pågående prosess med usikkerhetsmomenter. Derfor bør tvilen settes høyere på dagsordenen.

Vitenskapen kjennetegnes ved at den gjør krav på fullstendig autoritet når det er oppnådd bred nok enighet i forskermiljøene, hevdet statsråden ifølge På Høyden

– Kravet om autoritet må møtes med en systematisk tvil, ikke minst er dette viktig for politikere som skal fatte beslutninger og vedta lover, sa Aasland.

Som eksempel nevnte hun lobotomien. I perioden 1947–1957 ble det utført over 2500 slike inngrep i Norge, et veldig høyt tall sammenlignet med både USA og andre land i Europa. Den siste lobotomioperasjon i Norge ble utført i 1974. Både forskere og politikere var klar over at inngrepet var alvorlig og innebar høy dødelighet. Men likevel var det lenge lite diskusjon om hvorvidt metoden skulle anvendes eller ei.

– Dette betyr ikke at vitenskapsmennene på 40- og 50-tallet var dumme og onde. Det betyr heller ikke at politikerne var tomme i hodet. Dette var en annen tid med andre sannheter, og hvor man hadde et annet forhold til vitenskapelige sannheter enn i dag. Tvil og vitenskap vil alltid være det tveeggede sverdet som driver samfunnet fremover, sa statsråden.

På <http://bit.ly/usqksP> kan konferansen sees i sin helhet.

Tidsskriftet

Teksten sto på trykk første gang i Tidsskrift for Norsk psykologforening, Vol 48, nummer 12, 2011, side 1210